

Uwagi

Wspólnoty Roboczej Związków Organizacji Socjalnych

do projektu uchwały Rady Ministrów w sprawie przyjęcia programu wspierania rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pod nazwą „Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030”.

Wspólnota Robocza Związków Organizacji Socjalnych wnosi następujące uwagi do projektu „Program Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030”.

Uwagi ogólne

- 1) Postulujemy zwiększenie puli środków do wysokości 120 mln PLN
- 2) Uważamy, że ze względu na możliwość wspierania organizacji nowopowstających należałoby rozważyć możliwość przeprowadzania dwóch konkursów w ciągu jednego roku.
- 3) Sądzymy, że projekty uznane przez Komitet Sterująco-Monitorujący za szczególnie ważne i/lub nowatorskie powinny mieć możliwość kontynuowania wsparcia w trybie pozakonkursowym. Takie rozwiązanie przyczyniłoby się do wzmocnienia instytucjonalnej stabilności dla realizatorów projektów szczególnie istotnych. Takie decyzje powinny być podejmowane także przez Komitet Sterująco-Monitorujący. Takie projekty, jako innowacyjne, powinny także mieć dopuszczoną możliwość niepowodzenia.
- 4) Program, którego realizacja przewidziana jest na tak długi okres, 9 lat, powinien uwzględniać możliwość korekty, przeformułowania celów i priorytetów po pewnym okresie realizacji. Priorytety i cele działania, które wydają się ważne i potrzebne obecnie mogą okazać się nieaktualne w przypadku dużych zmian w sposobie działania czy otoczeniu prawnoinstytucjonalnym organizacji pozarządowych.

Uwagi szczegółowe:

1.3. Zgodność z innymi programami skierowanymi do III sektora i wspierającymi rozwój społeczeństwa obywatelskiego.

Należy zwrócić uwagę na koordynację działań pomiędzy tymi programami, których cele pokrywają się – np. NOWEFIO i PROO. Pozwoli to uniknąć podwójnego finansowania tych samych działań i umożliwi efektywniejsze wykorzystanie środków publicznych, a organizacjom pozwoli lepiej planować działania na wykorzystanie środków z tych programów. Wspomniana koordynacja mogłaby polegać np. na jednoczesnym lub zbliżonym czasowo publikowaniem harmonogramem ogłaszania konkursów czy precyzyjniejszym wskazaniem obszaru tematycznego czy zakresu działań jakie te różne programy mają obejmować.

2.2 Kondycja sektora pozarządowego w Polsce

Na stronie 23 jako jeden z deficytów społeczeństwa obywatelskiego wskazano „zwiększające się dysproporcje w sektorze pomiędzy dużymi organizacjami profesjonalnymi i małymi organizacjami lokalnymi”. Sprzeciwiamy się budowaniu tak wskazanej polaryzacji organizacje małe vs. organizacje. Uważamy, że zarówno organizacje małe jak i duże mają pożądane miejsce w ekosystemie organizacji społecznych. Zwracamy uwagę, że tematyka działalności organizacji może generować ich kierunek rozwoju i nie zawsze jest nim rozwój wielkości organizacji (czy to mierzony liczbą członków, czy wielkością budżetu) ale może to być poszerzenie działań czy rozwój stosunków wewnątrz organizacji.

2.4 Wnioski płynące z realizacji Programu FIO w poprzednich latach

Trudność w pozyskaniu środków finansowych

Na stronie 26 jako jedno z remediów na trudności organizacji związane z pozyskiwaniem środków wskazana jest (nie wprost) możliwość ograniczenia wysokości maksymalnej dotacji. Sądzymy, że właściwą odpowiedzią na taką potrzebę będzie zwiększenie całego budżetu projektu (uważamy, że kwota 80 mln rocznie w porównaniu do niecałych 60 mln w ostatnich latach to kwota zbyt niska). Ograniczenia maksymalnej wysokości dotacji oznaczają ograniczenie działań (pragniemy też zwrócić uwagę na początki inflacji) albo zmuszenie organizacji do poszukiwania wolontariuszy do realizacji większości działań, to zaś nie służy wsparciu instytucjonalizacji, której podstawę stanowią godnie wynagradzani pracownicy. (Tu zwracamy uwagę, na dalej wskazaną przesłankę w propozycji programu „Dynamiczny rozwój skutecznych organizacji pozarządowych zaangażowanych w rozwiązywanie problemów lokalnych wymaga systematycznego podnoszenia kompetencji osób w nich działających.” W naszej ocenie rozwój kompetencji możliwy jest w przypadku osób trwale związanych z organizacjami, jednym ze sposobów wydłużenia czasu powiązania z organizacją jest budowa zespołu pracowniczego zatrudnionego długoterminowo, najlepiej na umowy o pracę na czas nieokreślony.

2.4 Wnioski płynące z realizacji Programu FIO w poprzednich latach

Brak planowania strategicznego

W związku ze zdiagnozowanym w tym punkcie brakiem ciągłości, stabilności i przewidywalności finansowania dla organizacji pozarządowych (str. 27) wskazujemy, że dobrze byłoby ustalić regułę, finansowania w ramach NOWEFIO także projektów wieloletnich (min. dwuletnich) a nie zostawiać tej kwestii do rozstrzygnięcia na poziomie regulaminu programu.

5. Priorytety Programu NOWEFIO

Przewidziany na stronie 38 wymóg angażowania społeczności lokalnej nie powinien ograniczać możliwości realizacji projektów ogólnopolskich czy regionalnych. Nawet małe organizacje w wyniku rozwoju powinny mieć możliwość realizacji projektów ponadlokalnych. A dla sieci czy federacji organizacji takich jak WRZOS i jego organizacje członkowskie jest to kwestia bardzo istotna.

Priorytet 1.: Mikro-inicjatywy

Wydaje się, że warto rozważyć usunięcie regrantingu tematycznego i zastąpienie go tworzeniem ponadregionalnych sieci wsparcia dla organizacji regionalnych korzystających

